

τοῦ ἄλωνισμοῦ: Θαρεῖ κἀνεῖς πῶς εἶναι ἑννηματοπετα-
λούδα τούτη· ἰὰ δὲ καὶ θὰ πεταλουνδιάσα δὰ ἑννήματα πρὶ
δ' ἄλωνέφωμε.

γεννηματοπίθαρο τό, ἀμάρτ. ἑννηματοπίθαρο Νάξ.
(Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ πιθάρι.

Πίθος πρὸς τοποθέτησιν σιτηρῶν: Διὸ ἑννηματοπίθαρά
᾿χαμε ᾿εσπάσαμε δὴ βροχτὲς τὸ ἕνα.

γεννηματοπιτουράκι τό, ἀμάρτ. ἑννηματοπιτεράκι
Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὖσ. γεννηματοπίτουρο καὶ τῆς παραγωγ.
καταλ. -άκι.

Πίτυρον ἐκ σμιγοῦ (σίτου καὶ κριθῆς): Διὸ ἑννηματο-
πιτεράκια νὰ βρῆς, νὰ τὰ καβουρδίσης, νὰ τὰ βάλῃς ἐκεῖ
᾿ς τὸ στομάχι τῆς, ποὺ θὰ τῇ περάσῃ εὐτός ὁ βῆχας πῶχει.

γεννηματοπίτουρο τό, Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) ἑννη-
ματοπίτερο Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ πίτουρο.

1) Πίτυρον προερχόμενον ἐκ κοσκινίσματος ἀλεύρου κρι-
θῆς Πελοπν. (Κίτ. Μάν.): Οἱ κόττες δὲ δὰ τρώσι τὰ γεν-
νηματοπίτουρα. 2) Πίτυρον ἐξ ἀλεύρου σίτου καὶ κριθῆς,
σμιγοῦ Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Τὰ ξενικά βίτερα δὲ δὰ τρώει
ὁ χοῖρος μας, θέλει ἑννηματοπίτερα.

γεννηματοσκούληκο τό, Πελοπν. (Γαργαλ. Μεσσ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ σκούληκι.

1) Ὁ σκώληξ τῶν σιτηρῶν ἐνθ' ἄν.: Τὰ γεννηματο-
σκούληκα θὰ μᾶς χαλάσουνε τὸ σιτάρι Γαργαλ. || Φρ. Εἶσαι
κακὸ γεννηματοσκούληκο (περὶ τοῦ ἀναμειγνυμένου εἰς
ὑποθέσεις ἄλλων) αὐτόθ. Συνών. γεννηματοψείρα. 2) Ἡ
κάμπη εὐδημῖς (eudemis), ἡ κατ' ἐξοχὴν προσβάλλουσα
τὴν ἄμπελον καὶ τὴν σταφιδάμπελον Μεσσ.

γεννηματοσπορος ὁ, Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ σπόρος.

Ἡ διὰ σποράν προοριζομένη κριθή: Νὰ φέρῃς λιγαὶ γεν-
νηματοσπορο, γιατί δὲ θὰ φτάσῃ γιὰ τὸ ἄλλο χωράφι.

γεννηματοσπυρο τό, Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ σπυρί.

Ὁ κόκκος τῆς κριθῆς: Τὰ μάζευε ἕνα ἕνα τὰ γεννηματο-
σπυρα, οὔτε γιὰ τί κόττες δὲν ἄφηνε νὰ φᾶσι.

γεννηματοτόπος ὁ, Πελοπν. (Γαργαλ. Τριφυλ.) ἑννη-
ματοτόπος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ τόπος.

1) Τόπος παράγων πολλὰ καὶ καλῆς ποιότητος σιτηρὰ
Πελοπν. (Γαργαλ. Τριφυλ.): Τὸ γέννημα στοίχειωσε ᾿ς τίς
Λάκκες, εἶναι, γλέπεις, γεννηματοτόπος καλὸς Γαργαλ. Συ-
νών. γεννηματοχώραφο. 2) Δοχεῖον ἢ κιβώτιον πρὸς
ἐναπόθεσιν σίτου καὶ κριθῆς Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Δὲν ἔχομε
βολλοὶ ἑννηματοτόποι καὶ τὸ ᾿φήκαμεν ἐφέτι τὸ ἑννημά μας
σὲ τσουβάλια.

γεννηματοτσούβαλο τό, ἀμάρτ. ἑννηματοτσούβαλο
Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ τσουβάλι.

Σάκκος κατάλληλος πρὸς ἀποθήκευσιν ἐν αὐτῷ σιτηρῶν:
Ἐτοῦτα δὰ τσουβάλια ᾿ναι καλὰ ἑννηματοτσούβαλα, εἶναι
μεγάλα καὶ ἱερά.

γεννηματοόφυαρο τό, ἀμάρτ. γεννηματοόφυαρο Πε-
λοπν. (Κόκκιν.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ φυάρι.

Τὸ φυάρι διὰ τοῦ ὁποῖου λιχνίζονται τὰ σιτηρὰ μετὰ τὸν
ἄλωνισμόν.

γεννηματοόχορτο τό, Κεφαλλ. Κύθν. Μαθράκ. Πελοπν.
(Νεάπ.) γεννηματοόχορτι Πελοπν. (Γαργαλ. Ξηροκ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ χόρτο.

1) Κριθὴ ἢ παράλιος (hordeum maritimum), τῆς οἰκογ.
τῶν ἀγρωστωδῶν (greminae), τῆς τάξ. τῶν λεπυρανθῶν
(glumiferae) Κεφαλλ. Μαθράκ. 2) Πιθανῶς κριθὴ ἢ μύ-
ουρος (hordeum murinum), τῆς οἰκογ. τῶν ἀγρωστωδῶν
(greminae), τῆς τάξ. τῶν λεπυρανθῶν (glumiferae) Πε-
λοπν. (Γαργαλ. Νεάπ. Ξηροκ.): Δέσε τὸ βασταγούρι μὲ
μεγάλῃ ἀμόλῃ νὰ φάῃ γεννηματοόχορτι, ποὺ εἶναι ᾿ς τ' ἀντι-
νόμια (ἀντινόμια=στενὴ δίοδος, ὑψηλότερα πῶς τοῦ ἄλλου
ἐδάφους, χωρίζουσα τὰς σταφιδάμπελους εἰς τμήματα) Γαρ-
γαλ. Κάνα χορτάρι ἔχει τὸ χωράφι καὶ κάνα γεννηματοόχορτι
Ξηροκ. Νὰ κόψῃς γεννηματοόχορτο γιὰ τὰ ζὰ Νεάπ. Συνών.
ἀγριοκρίθαρο, ἀγριόσταχυ. 3) Χόρτον ἐδώδιμον
Κύθν.

γεννηματοχροινιά ἡ, ἀμάρτ. ἑννηματοχροινιά Νάξ.
(Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ χροινιά.

Ἔτος εὐφορίας τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς ἢ τοῦ σμιγοῦ: Ἄμαν
ἔβγουν οἱ κουφαρτήκοι κ' ἔχουνε καρπὸ, λέσιν οἱ παλαιοὶ
ἑννηματοχροινιά θὰ ᾿χωμεν ἐφέτι (κουφαρτήκοι=οἱ ἀσφό-
δελοι).

γεννηματοχώραφο τό, Πελοπ. (Γαργαλ.) ἑννηματο-
χώραφο Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ χωράφι.

Τόπος, κτῆμα κατάλληλον διὰ τὴν σποράν σιτηρῶν γενι-
κῶς ἐνθ' ἄν.: Τὰ χωράφια τοῦτα ᾿ναι ἑννηματοχώραφα.
Ἀπύρανθ. Συνών. γεννηματοτόπος.

γεννηματοψείρα ἡ, Πελοπν. (Γαργαλ.) ἑννηματο-
ψείρα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ ψείρα.

Ἐντομον καταστρέφον τὸν καρπὸν τῶν σιτηρῶν ἐνθ' ἄν.:
Τὸ σιτάρι ἔχει γεννηματοψείρα, θέλει καθάρισμα καὶ ἄπλωμα
Γαργαλ. Ἡβγήκεν ἕνα φάρμακο ᾿ιὰ τὴν ἑννηματοψείρα
Ἀπύρανθ. Συνών. γεννηματοσκούληκο.

γεννηματοψωμο τό, Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) ἑννηματο-
ψωμο Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. γέννημα καὶ ψωμί.

1) Ἄρτος παρασκευαζόμενος ἐξ ἀλεύρου κριθῆς Κίτ. Μάν.
Τρώσι γεννηματοψωμο ὅλο τὸ γαιρὸ, δὲν ἔχουν σ' τᾶρι νὰ
δ' ἀνακατέψουν. 2) Ἄρτος παρασκευαζόμενος ἐξ ἀλεύρου
σίτου καὶ κριθῆς Ἀπύρανθ.: Πιὸ καλὰ τρώεται τὸ ἑννημα-
τόψωμο σκληρὸ παρὰ ᾿φτό δ' ἀγορασιμιὸ (σκληρὸ=σκληρόν).

γέννηση ἡ, κοιν. γέν᾽σ' Εὐβ. (Στρόπον.) γέν᾽σ' Εὐβ.
(Ἀγία Ἄνν.) Θεσσ. (Νερόμυλ.) Θράκ. (Σαρεκκλ.) γέν᾽σ'
Εὐβ. (Λιχάς) γέν᾽σ' Μακεδ. (Γαλατ.) ἑννηση Νάξ. (Ἀ-
πύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὖσ. γέννησις.

1) Ἡ πρᾶξις τοῦ γεννᾶ, ὁ τοκετὸς κοιν. Ἡ γέννηση τοῦ
παιδιοῦ τοῦ ᾿δωσε μεγάλη χαρὰ κοιν. Γέν᾽σ' ἰφτὰ κ' νελά-
κια μιὰ γέν᾽σ' Θεσσ. (Νερόμυλ.) Εὐτὴ ἡ εἰκόνα ᾿ναι ἡ
ἑννηση τοῦ Χριστοῦ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Αὐτὸ τοῦ εἰκό᾽σματος

ἐξ' τ' Γένν' τσ' τοῦ Χρ' στοῦ Μακεδ. (Γαλατ.) Σὰ δ' γένν' σ' τ' Μαρίας μ' οὔδι κι ἀλλ' τόθου δύσκουλ' Εὔβ. (Λιχάς). Φρ. Τὸ 'χει ἡ ἐννησί του καὶ εἶναι καλός-κακός (ἔχει τὰς διότητας αὐτὰς ἐκ γεννήσεως) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Τοῦ διόλ' ἡ γένν' σ' (τοῦ διόλ' = τοῦ διαβόλου· ἐπὶ παιδὸς ἀτακτοῦντος) Εὔβ. (Στρόπ.) "Εναι ξέν' γένν' σ' (ἐπὶ γαμβροῦ νύμφης ἀποτελούντων μέλος τῆς οἰκογενείας εἰς ἣν εἰσέλθον, ἀλλὰ πάντοτε διακρινομένων ἐκ τῶν ἄλλων μελῶν αὐτῆς διὰ τὸ ξένον τῆς καταγωγῆς των) Θράκ. (Σαρεκκλ.) "Εναι ἀπὸ γεννήσεως στραβός - κουφός - μουγός - κουκίος κουκίος = κουτσός, χωλός) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) "Εν' πού γεννήσιως του στραβός (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κύπρ. "Η φρ. ἀπὸ γεννήσεως καὶ παρὰ Μαχαιρ. (ἔκδ. R. Dawkins 1, 212) «ἐπρεπε νὰ πολομῆς ὡς γοιὸν πολομῶν οἱ ἀφέντες οἱ ρηγᾶδες, ὅπου ἔχουν τὴν ἀφεντίαν ἀπὸ γεννήσεως». Συνών. φρ. ἀπὸ γεννησιμιό, ἀπὸ γεννήσιου, ἀπὸ γεννητά του, ἀπὸ γεννητάτα, ἀπὸ γεννικοῦ. || "Ασμ.

"Ας μὲν μᾶς καταχνών-νουςιν γιὰ τοῦτα πού λαλοῦμεν, γιὰτ' ἐν' πού γεννήσιως μας τῶαι φυσικὸν τὸ πρᾶμαν Δ.Λιπέρτ., Τζωπρ. Τραούδ. 2, 20. Συνών. ἐν λ. γέννα 1. 2) "Η ἡμέρα καθ' ἣν γενᾶται τις, κυρίως ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ πολλαχ.: "Σ τσί εἰκοσιπέδε τοῦ Δεκέβρ' ἐναι ἡ ἐννηση δοῦ Χριστοῦ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) || Γνωμ.

Τῇ Γέννηση τὴν ἄβροχη, τὰ Φῶτα χιονισμένα, καὶ τῇ Λαμπρῇ βρεχοῦμενη, τὰ πάντα φτυχισμένα (ἐκ τῶν ἐπικρατουσῶν καιρικῶν συνθηκῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἑορτὰς ἐξατᾶται ἡ εὐφορία τῶν καρπῶν τῆς γῆς) Πελοπν. (Ἀρκαδ.). Τὸ γνωμ. ἐν παραλλαγαῖς καὶ ἀλλαχ. "Η λ. καὶ ὡς τοπων. Νάξ. (Σαγκρ.) καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. Παναγία ἡ Γέννηση Νάξ. (Γαλανᾶδ.)

γεννησιὰ ἡ, Κέρκ. (Αὐχίον. Καρουσ. Περούλ. Ρόδ.) — Λεξ. Δημητρ. γεννησιὰ Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) γινῆ'σιὰ Στερελλ. (Αἰτωλ.) γεννησὰ Πελοπν. (Λάλ.) — Λεξ. Δημητρ. "Εκ τοῦ οὗς. γέννηση καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιὰ. "Ο τοκετός, ἡ γέννησις ἐνθ' ἀν.: Νὰ κἀνῃ ἡ γυναῖκα σου παιδί γερό 'ς τὴ γεννησιὰ της Αὐχίον. Καρουσ. Περούλ. Κἀθ' σι 'ς τὴ γινῆ'σιὰ τ'ς νύφ'ς τ' Αἰτωλ. "Η κατσούλα μας μία γεννησιὰ ἔκαμε τρία κατσούλια (ἡ κατσούλα = ἡ γάττα) Κίτ. Μάν. Πρωτόγεννη εἶν' ἡ γίδα, ὅταν ἀρχίσῃ τὴν πρώτη γεννησὰ Λάλ. "Η κουνέλα μας κάθε μῆνα ἔχει καὶ γεννησιὰ Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἐν λ. γέννα 1.

γεννησιάρης ἐπίθ. ἀμάρτ. Οὐδ. γεννησιάρικο Πελοπν. (Ἀνδρούς. Γορτυν. Μεσσ. Ξηροκ. Οἶν.) — Ἀδάμ, "Απὸ τὸ χωρ., 17 γεννησάρικο Πελοπν. (Καλάβρυτ.) γινῆ'σάρ'κου "Ηπ. (Δωδών. Ζαγόρ.) Θεσσ. (Πήλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) γεννησιάρικο Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) γεννησάρικο "Αθῆν. 'εννησάρικο Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

"Εκ τοῦ οὗς. γέννηση καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιάρης. "Ο ἀρτιγέννητος, ἐνθ' ἀν.: "Αλογο γεννησιάρικο Μεσσ. Εἶναι μικρὸ γαττάκι, γεννησιάρικο, κἀποια γάττα θὰ γέννησε ἐδῶ κοντὰ "Αδάμ, ἐνθ' ἀν. Παιδί-ἀρνάκι γεννησάρικο "Αθῆν. Τὸ 'εννησάρικο τὸ λένε καὶ 'ιὰ τὰ παιδιὰ καὶ 'ιὰ τὰ ζωδόβολα "Απύρανθ. Παραμικροκαμωμένα 'ναι τὰ ριφάκια σας, 'εννησάρικα 'ναι δυό-τριῶ μερῶ αὐτόθ. Πέθαν' ἡ μάννα του καὶ 'τ' ἄφηκε γεννησάρικο Καλάβρυτ. Κάνεις σὰ γεννησιάρικο παιδί Κίτ. Μάν. Τὰ κατσίκια εἶναι γεννησιάρικα αὐτόθ. "Σ τὸν πόλιμου ἤσουνα γινῆ'σάρικου Ζαγόρ. "Σ τοῦ δρόμου πού παίρι ἤρεε δυὸ κ'ταβάκια γινῆ'σάρ'κα Αἰτωλ.

γεννησιαρούδι τό, Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γορτυν.) γεννησarroύδι Πελοπν. (Βερεστ. Πυλ.) γεννησarroύδι τό, Κεφαλλ. Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Ἀχαῖα Γαργαλ. "Ηλ. Καλάβρυτ. Κεφαλλ. Κλειτορ. Κοπανάκ. Μανιάκ. Σουδεν. Φιγαλ.) γινῆ'σαρούδ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) γεννησarroύδι Κεφαλλ. "Εκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. γεννησιάρης καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -οῦδι.

1) Τὸ ἀρτιγέννητον ἐνθ' ἀν.: Τὸ χρυσὸ τό 'δωκε 'ς ἓνα τεχνίτη καὶ τό 'φκειασε γεννησιαρούδι σερικὸ παιδί (ἐκ παραμυθ.) Γορτυν. "Επιασε καὶ φασκιδέσε κοτζιάμιον παιδί, σὰ γεννησarroύδι Βερεστ. Τί νὰ σφάξω ἀπὸ δαῦτο; Κατσίκι ἐναι φτοῦνο τὸ γεννησarroύδι; Πυλ. Τὸ μωρὸ δὲ φαίνεται ἂν ἐναι ὁμορφο ἢ ἄσκημο, ἐναι, γλέπεις, γεννησarroύδι καὶ ἀλλάζει μέρα μὲ τὴν ἡμέρα Γαργαλ. "Επιασα 'ς τὸ λόγγο δυὸ λαγὸπ'λα μικρά, γεννησarroύδια αὐτόθ. Τὸ γεννησarroύδι, κι ὅσο νὰ τὸ βαφτίσουμε, τὸ λέμε δράκο Μανιάκ. Τοῦ γενῆ'σαρούδ' τίς πρῶτις μέρις τοῦ πιρ'ποιεῖτι ἡ μαμμη Αἰτωλ. "Ησαντε οἱ Μοῖρες πού ἤρθανε νὰ μοιρώσουνε τὸ γεννησarroύδι "Ανδρίτσ. "Η γάττα ἔχει γεννησarroύδια καὶ γι' αὐτὸ χάθηκε Κεφαλλ. "Ο ἀετὸς ἀρπάζει καὶ τρώει κατσίκια γεννησarroύδια Κλειτορ. Συνών. βυζαλιχτέριν, βυζαστάρι 1, βυζασταρούδι, γεννησarroύδικο, γεννησιίδι, γεννησarroύδι, γεννηταρούδι, γεννηταρούδι, γεννητούδι. 2) "Ο νεοσσὸς Πελοπν. (Ἀχαῖα "Ηλ.)

γεννησιαρούδικο τό, ἀμάρτ. γεννησarroύδικο Πελοπν. (Πυλ.) γεννησarroύδικο Πελοπν. (Γαργαλ.)

"Εκ τοῦ οὗς. γεννησιαρούδι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικο.

Τὸ ἀρτιγέννητον ἐνθ' ἀν.: "Εναι τ' ἀρνὶ γεννησarroύδικο. Ψὲς τὸ γέννησ' ἡ προβάτα μας Πυλ. Τὰ κατσικάκια τῆς Κανέλλας ἐναι μικρά, τριῶ μερῶνε, γεννησarroύδικα Γαργαλ.

γεννησιάτικος ἐπίθ. ἀμάρτ. Οὐδ. γινῆ'σιάτικου "Ηπ. (Ζαγόρ. Τσαμαντ.)

"Εκ τοῦ οὗς. γέννηση καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άτικο.

1) Γεννησιάρης, δ ἰδ., "Ηπ. (Τσαμαντ.) 2) Τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. τὰ ὑπὸ τοῦ ἀναδόχου χαριζόμενα ἐνδύματα εἰς τὸ βαπτιζόμενον παιδίον "Ηπ. (Ζαγόρ.): Τὰ γινῆ'σιάτικα σ'τιά. "Ακόμα δὲν τὰ 'δουκα τὰ γινῆ'σιάτ'κα 'ς τὴν κουπέλα. Συνών. ἀναδόσσα (δὲ δ ἰδ. ἀναδόχι 1β), βαπτιστηριάτικα, βαπτιστικά (δὲ δ ἰδ. βαπτιστικός 2α), βαπτιστίκι.

γεννησιίδι τό, ἀμάρτ. γινῆ'σιίδ' Θράκ.

"Εκ τοῦ οὗς. γέννηση καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίδι.

Γεννησιαρούδι, δ ἰδ., ἐνθα καὶ συνών.: Μέσα 'ς τὴν καλάθα βρίσκ' τ'ς πανούκλας τὰ γινῆ'σιίδια (ἐκ παραμυθ.)

γεννησίμι τό, Εὔβ. (Βρύς.)

"Εκ τοῦ ἐπιθ. γεννησιμιός.

Τὸ ἐκ γεννήσεως ὑπάρχον: Δὲν εἶναι γεννησίμι, τό 'παθε ἀπὸ ἀρρώστια.

γεννησιμιός ἐπίθ. Λεξ. Πρω. γεν-νησιμιός Μεγίστ. Θηλ. γεννησιμιὰ Ι.Δραγούμ., Σταμάτ., 117. Οὐδ. γεννησιμιὸν Λεξ. Περίδ. Βυζ. Λεγρ. Μπριγκ. γεν-νησιμιὸν Μεγίστ. Χίος (Πυργ.) γεν-νησιμιὸν Λυκ. (Λιβύσσ.) γεννησιμιὸ πολλαχ. γιννησ'μιὸ Στερελλ. (Περίστ.) γινῆ'σ'μιὸ Λέσβ. Λῆμν. γεν-νησιμιὸ Κῶς 'εννησιμιὸ Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γεννησίμι Εὔβ. (Αὐλωνάρ. Βρύς. Κάρυστ. "Ορ.) — Λεξ. Βάινγ. Μ. Ἐγκυκλ. γεννήσιμιο Δαρδαν.

